

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1959

АПРЕЛЬ

11

СУББОТА

№ 73 (4301)

Өртөө 20 коп.

Май 1-ге белгил кылдыр (1 арын).
Болжолу шөлдерге байлак дүжүттү өстүрээли (1 арын).
СЭКП обкомунда болгаш облкүсскомда (1 арын).
Ростпотребсоюзтун чөвүлелиниң хуралы (1 арын).
Областың көдө Советтеринин 1959 чылда социалисттик чарыжыны дугайында Область Советинин күссөтүн комитетинин шийтири (2 арын).

БӨГҮНГҮ СОЛУНДА:

Областың көдө Советтеринин 1959 чылда социалисттик чарыжының негеделери (2 арын).
И. Нудрашев.—Чоннуң херектеринин үлгүлери хандыры дөшт (2 арын).
Н. Ишунин.—Төрөөн хоорайыстын чаагайжылдыгы (2 арын).
С. Салмак.—Областың культура ажилырагына чутула болушкун (3 арын).
Редакцияга чагаалар (3 арын).

А. Куулар.—Каскал ферманында (3 арын).
Кыдаттың коммунисттик партиязынын Төп Комитетинин VII пленумунун дугайында информаттыг дымнады (4 арын).
Профсоюздеринин Бүгү-делегей федерациянык күссөтүнүн XIX сессиясы (4 арын).
КИНО: Ч. Иргит.—«Фатима» (4 арын).

ШКОЛАЛАРГА ӨӨРЕДИЛГЕНИҢ ШЫНАРЫН БҮГҮ ХЕМЧЕГЛЕР-БИЛЕ БЕДИДЕР

Партия болгаш чааа бистин чуртка улус өөредилгениң системасын өдөргөндөргө талаа-биле улуг чутула хемчеглериң боттандырып турар. Бо дугайында ССР-ниң Дөди Советинин ийги сессиязынч улус алган хоойлу-зу болгаш еске-дээ документалер аңаа тодаргай чикер болур. Ыланга бистин чуртукуска коммунисттик инитиладика тургузушкунун калбартырың улуг чаагай программаны айткан СЭКП-ниң XII сессиязынч төөгүгү шийтирилери совет школаның ажилына чаа үе-чала болган.

Сөөд болза өзүп олурар салгал чыгарың коммунисттик кижизилгениң онза чер школага хамар-жыр дээрин тодаратышсаң, өөредилгениң амьдалы болгаш бүтүрүлгө-биле, коммунисттик тургузушкунун практика-биле сырый харылааң школага өрткөрүн өөрениринин кол эгези, өзүп олурар аныя салгалчыларын коммунисттик чаагай чачылдың өзүлүгү кижизилгениң үндөшүн болган турар умурул дээрин онза-ла демгелес. Ычанган амгы үеде школаның бүтү өөредилгениң ажилы аңаа чыгырткан турар умурул.

Бо талаа-биле областың чамдык школалары улуг буртуңаар башкыларын кылган болбайна. Ынчалзажок чамдык школаларга өөредилгениң шынары ам-дээ чамы болуп тургүлүлгө болгаш өөредилгениң күш-ажылы болгаш амьдал-рал-биле сырый хамыгылар ажилы өзү барымдаалап чорудуп турары шуут чутулаар керек.

Умурул үндөшүн өөргөдөн эртең чыл-биле денеп көргө чүткө Бин-Хемик школаларының өөредилгениң шынары нийтиз-биле 89,2 хуу болуп, элөөн белгээ болза-да, еске районнага харын кутулаан. Ынчалгаа Чаа-Хал, Тожу районнага школаларының өөредилгениң шынары нийтиз-биле дөдү-гүп-лө 70 хуу амьдала. Моон алган көргө, бисте бо талаа-биле байлак ам-дээ дүвүрчүгү болуп турары толаргай-дыр.

Аныя салгалчыларын бүтү талаа-биле болбайралыг, өрткөр-билгилгил кижилер кылдыр өөренип, амьдалыга белеткээр—чүткө совет школаның хүлээлгези эвес, а чер-терде партия, совет болгаш комсомол органның баша бүтү хөй-ниитинин херөө болур дээрин чамдык партия райкомнары болгаш райкүсскомнар үтүпү турар. Чаа-Хал районун школаларында өөредилгениң кижизилгелер ажилың чыл бүтүлгө чамдык денелдиг болуп тургүлүлгө турары өөд-биле табылгылаттынар. СЭКП райком (секретары Бегин), райкүсском (ларгаз Доржулаа) улус өөредилгениң херөөн көмөк улугуң турар дээрин хуралларга шүтүчүл-лө, област союзынарыга билик келгөжөк олар өн чогуту түнөөдү амгыда чедир болбайнар.

Ол районга башкы калдар-биле ажил дендин көмөк тургустунган. Оң түнөөдү оларын чамдыктар аныя салгалчыларын кижил-дө белгил хүлээлгезин үтүп, арга-лаар болгаш аморалыг үлгүлгө-лөр кылдыр таварылгалар бар. Ак-Туруг ортукш школаның чамдык башкылары шак ыдыг үлгүлгө-дөшүн кылды турганы чамдык эс-болгай. Ол ышка райкүсскомунуң улус өөредилгениң талаа-биле инспектору эш А. С. Бравченко өө-

КОЛХОЗЧУ ШӨЛДЕРГЕ БАЙЛАК ДҮЖҮТТҮ ӨСТҮРЭЭЛИ

Кукурузаны тарып өстүрерин эки организаастаар

Бистин областа малдык быжыг чөм сууру тургузарыга кукуруза бир кол черин эгезип турар. Моон бедик дүжүтүн чедип алып төлөө, кукуруза өстүрер эвеналарын ажилын организаастаар, бүтүлгө черлерге кукурузаны дербечин-ула-ланчак арга-биле олутуру чутула. Кукуруза өстүрер эвеналарын чер-терге организаастап тургузарыга чогутуу кичөөтөй салымнайн көлгө-нин демгелесе чогутуу.

Чаа-Хал районунуң «Буртуңаар» колхозунуң кукуруза өстүрер комсомолчу-амьдалың эвеноту 1958 чылда бо үнөөт культураны өстүреринин агротехниктиг хемчег-лери боттандырганга түнөөдү гектар бүтүрүлгө 475 центнер кукурузаның ногаан массазын ажаан алган.

Танды районунуң «Тингелге» колхозунга (ам совохо) өрткөн чымы кукуруза тарымы эки черин тус-тай ийилип алган. Комсомолчу-амьдалың эвеноту «ДТ-24», «Беларусь» деп тракторлар, дербечин-ула-ланчак олутууганың селалы, асылыг культуризатор бол-ган он-дээ өскөлөр быжылгатын-ган. Механизаторлар эштер Май-лор-оол, Чамырай чымы тарыма мурунда шым басырышкынын, дескислешкенин чоруткан, кукурузаны үнүүчүлгө хынаттыган үр-ең-биле, дербечин-ула-ланчак селал-биле таран. Өзүп үнүүшкү-нүң үнөөдө олутуугар аразыны ажилдап кымышкынын олар ийи каттап чоруткан. Ычанган кукурузаның бедик дүжүтү алынган.

Кукуруза өстүреринин агротех-никаын агрегат амы эвенот бүтүр-билер ужураут. Эки черин шийи алымы, ону эки ажилдап кымыры, чөмүчүлгө-биле хандырыр бедик дүжүт алымыга улуг ужу-дулаат. Чымы аңдарган, хөй чыл-ла үнөр сипегинер тарып турган сугаттыг черлерге азы сугат чок нур черлерге кукуруза эки үнөр. Кукуруза тарылганын чымы улур аңдарган черлерге чорудуп болбас. Хөрүнү эки ажилдап кымыр, оң сайырадылганын баш бүтү-

гаар чымы аңдарган черден эте-чүлү. Чымы, кутан аңдарган чер-лериң ажилың кымышкынын эр-те чакы илтирээшкени-биле эс-тө-дөш. Сугаттыг черлерге сугаттыл-га соонда дескислешкени-биле дүлгөшүн чорудар, а алар хөрүн-нүг черлерин каттап аңдарар. Та-рылга мурунда хөрүнүң деска-лээр.

Тарылга мурунун ажилдап кымышкынында кукуруза шөлү-нүг гектар бүтүрүлгө 20—30 тон-на өдө, 10—20 тонна иринди төд-түтөп турар. Минералдык чөмүч-чүлгөдөргө органисттик чөмүч-чүлгө-биле калы ажилдаар. Фосфорлук болгаш калийлик чөмүч-чүлгөдөргө аңдарыга муруну чарымын, а азоттук чөмүч-чүлгө-лери тарылга мурунда хөрүнүң ажилдап кымыра ажилдаарга чо-гумчалык болур.

Ажил-агылга кукуруза тары-лганын хуулааң хөрүнүң чы-лааның байлагын көрүп турган, тодаралык доктаалы чутула. Хөр-үнүң үрениринин ханы онгарга-рынга чедир 8—10 градус чыла-ан-ла тарылганы өдөш.

Кукурузаның куду дүжүттүг бо-луп турарынын чылааңнаарың бирөөн болза, кукуруза үрениниң шымар чок белеткөп турарында. Ажил-агылдар чокчү дала-биле, тарылга мурундай эгелеринин муруну чарымын, документалер чокча, далай-ла сөртүгү эсвэ үр-енинери тып белеткөп турар. Бедик шымарың үренини баш бу-рунгарга белеткөр керек. Аарыг та-рылгын микроорганизмдер үрени-ринин үренип баксыраарын бол-дурбас дөш 1 тонна үренинге 1 кг грамолон онажыр кылдыр хемчө-жө, өөд-биле үренини хорианар. Хориалыг чүддөр-биле кемжесир-дөш 1 центнер үренинге-лө 1—2 кг гексаклоранын, 12 хуу дөш ча-лур. Кукуруза тарылганын хуу-сазы түс черин агаар-болжус бай-далың хамарамыр. Ынчалза-дээ он дээр хуу-сазы майның үш дугаар он хову болур.

Тарылганын нормазы үренин-нөр.

Ийи үнүүчүл шынарында болгаш чогутуу денелден хамарыштыр доктааттынар. Кукурузаның гектар бүтүрүлгө ортума-биле 15—25 кг үренини чакып болур. Оң тары-лганы онгар бүтүрүлгө аразы 70 сантиметр хөмчөдүг, бир онгарга ийи үнүштер онажыр кылдыр дөр-бөчүн-ула-ланчак селал-биле чорут-туган турар.

Бедик дүжүттү алымың кол чутуу болза, ажаала болур. Баш-кы үнүштер тыттып белгиле хөм-чө илтирээшкенинде өдөшөн та-рылганы ажаалааң чорудар. Ийги илтирээшкени бир дөшкө 3—4 бүтүрүлгө, оң-дээ үеде кукуруза эки далайың турга чорутту-ган турар. Чыл дүжүлгө олутуугар аразың ажилдап кымышкы-нынын ийи уланышкыныга 2—3 каттап чорудар, өзүп үнүүшкүн ү-нөдү дүжүлгө сугаттырышкыны ийи каттап: бирги сугаттылга бир дөштөн 4—5 бүтүрүлгө үнүп келгө-дө, ийиги сугаттылга үнүштерин башында салбартып чымы үнүп келеринин муруну чарымын чорут-тунар. Кукурузаны арыстар айы-ба-ды сугатар.

Долу үнөөт селес алып дөш до-дүлгөдөш мурунда кукурузаны ажаан алып керек. Ажал амышкының эки аргам болза, аңаа селес кобийынын ажилда-рында. Кукурузаның мочалтары сүт-биктап быжылдыга агылап ажаалай, унары-биле калы си-лөөстөрү чутула.

Бир эсвэ кукуруза өстүреринин бүтү агротехникаын сагымы болза, оң бедик дүжүтүн чутулажок алыр. Оң-биле калы кукуруза тарып өс-түрер комплексилг агрегаттар азы эвеналар бүтүн составы-биле дүжүт ажаан алымынын додугу-дөш чедир ажилдааң, быжылгатынган үнүүчүлгөдөргө ажилдааң, ажилдааң илтирээшкенинде ажилдааң түнөөдү ам эки болур.

А. ЧЕРМЕНЕВА,
Тыпаның көдө ажил-агыл дүжүлгө станциянык техник-агроном.

СЭКП обкомунда болгаш облкүсскомда

Инектерин сүткүр продуктулуун бедиткени дээш СЭКП обкомунун, облкүсскомнун болгаш ВЛКСМ обкомунун шилчир Кызыл туктары тыпсыр дугайында

Инектерин сүткүр продуктулуун бедиткени талаа-биле социалист чарыштын түнөөдү чутулаажык көргөш, СЭКП обкомунун бирөөт, облкүсском болгаш ВЛКСМ обком бо чымыл бирги кварталында Бин-Хал районунуң колхозтары эрткен чыл-биле денгээр сүт бүтүрерин 21,7 хуу көүдөткөн, эктир-сүткүр сүт инекке онажыр 272,4 кг сүт сагган болгаш сүт салын амышкынынын квартал пла-нын 130,8 хуу күтүсөдөн хан-дыры деп демгелес.

Сүтүн ийи саалазын өөдө-дөшүн болгаш сүт салып амыш-кынынын талаа-биле Улуг-Хем, Чаа-Хал болгаш Кал-Хем рай-оннар эки түнөөдөдүн чедип ал-ган. Сүт бүтүрерин болгаш белет-көргөш талаа-биле дээр түнөө-дөш колхозтарынын ийиштин Чаа-Хал районунуң «Найрал», Улуг-Хем районунуң «Күш-ажылдык хосту», Бин-Хал районунуң «Кызыл тараа-чын», Барыш-Хемик районунуң «Комсомол 30 чымы» колхозтары чедип алган.

Фермалар талаа-биле бир саар инекке онажыр 521 кг сүт сагган Бин-Хал районунуң «Кызыл тараа-чын» колхозунуң Туран сүт-бараан ферманы сүт саалазын бирги черин мурунку хөвөө эгезип тур-дар.

Саанчыларын шийткен бир инекке онажыр 668 кг сүт саг-ган Е. Е. Бручинна, Маалы Бичи-лор, С. Е. Баукава (Бин-Хал рай-онунуң «Кызыл тараачын» колхоз), 629—661 кг сүт сагган Санчи Көк-кыс, Мария Балдан (Улуг-Хем районунуң «Күш-ажылдык хосту» колхоз), Д. Р. Завьялова (Бин-Хал районунуң «Кызыл тараачын» кол-хоз) дээр түнөөдөдүн чедип ал-ган.

Ыдыг болза-дээ СЭКП-ниң элөөн хөй райкомнары болгаш райкүс-комнар сүт бүтүрерин көүдөдөри-ниң болгаш инектерин сүткүр про-дуктулуун бедиткенин талаа-биле хемчеглери чорудар дөш улур-тулганы болгаш контролч кошка боттандырып турар, оң түнөөдөш Сүт-Хал, Озур, Барыш-Хемик, Чөөн-Хемик болгаш Эрен рай-оннар база «Барлык» совохо сүтүн ийи саалазын эрткен чыл-биле денгээр көүдөдөш.

СЭКП-ниң Чөөн-Хемик, Танды, Тожу райкомнары болгаш рай-күскомнарың багай ажилың тургуу-биле ол районнарың кол-хозтарында сүт салып амышкы-нынын талаа-биле планын күтүсөдөн үлгөш. Танды рай-онун «Элегес» совохо хоорайга ча-

лаа сүт дүжүлгө багай чорудуп турар.

СЭКП обкомунун бирөөтүн, об-ласть Советинин күссөтүнүн бол-гаш ВЛКСМ обкомунуң бирөөтүн доктаатынамы болза:

1. Инектерин сүткүр продукту-луун бедиткени дээш СЭКП обком-ун, облкүсскомнун болгаш ВЛКСМ обкомунуң шилчир Кызыл тукта-ры:

районнар талаа-биле—сүт саа-лазын эвөөдөш Барыш-Хемик рай-ондан (СЭКП райкомунуң секре-тары эш Алдын-оол, райкүсском ларгазы эш Сендамы) айткан ту-ту дедир алган, эрткен чыл-биле денгээр сүт бүтүрерин 21,7 хуу көүдөткөн, эктир-сүткүр бир инекке онажыр 272,4 кг сүт саа-п алган болгаш сүт салып амыш-кынынын квартал пла-нын 130,8 хуу күтүсөдөн Бин-Хал рай-онга (СЭКП райкомунуң секре-тары эш Савкин, райкүсском ларгазы эш Агабан, ВЛКСМ райкомунуң сек-ретары эш Моллеров) тыпсыр;

колхозтар талаа-биле—ул тук-ту Барыш-Хемик районунуң «Кы-зыл тараачын» колхозундан дедир алган, бир саар инекке онажыр 172,7 кг, азы 1958 чылга болгаш 127 хуу хөй сүт сагган, эрткен үш айлар ийиштин сүт бүтүрерин 78,8 хуу көүдөткөн, сүт салып амыш-кынынын чыл планын 13,8 хуу күтүсөдөн Чаа-Хал районунуң «На-йрал» колхозунга (ларгазы эш Лопсан, партия органның чымыл секретары эш Санчак Мыргыс, ком-сомол органның чымыл секретары эш Кызыл-оол) тыпсыр;

сүт-бараан фермаларында та-лаа-биле—бир саар инекке онаж-ыр 521 кг сүт сагган Бин-Хал районунуң «Кызыл тараачын» кол-хозунуң Туран сүт-бараан фер-мазын (ферма эргелекчи эш Дор-оон) хөвөө артырар.

2. Сүт бүтүреринин планын ажыр күтүсөдү, колан малга ине-ктерин баш саан көүдөдөш бол-гаш сүткүр продуктулуун бедит-ки, сүт продуктуларың салып амышкынынын планын хуу-саа бетинде күтүсөдү дөш колхоз, совохо, ферма, бригада болгаш ту-тус ажилдааңлар бүтүгү соци-алист чарыштын дөштүг болгаш көсүр чоруту күнөөдөдүн хан-дыры туларгай хемчеглери алымын облпрофсоюзте, ВЛКСМ об-комунга, партия райкомнарынга, райкүсскомнарга, совохотар дирек-торларынга, колхозтар баштар-дериңге болгаш партия организа-цияларыга даскан.

Ростпотребсоюзтун чөвүлелиниң хуралы

Россия Федерациязының хө-редекчилер инитилеринин чөвү-лелиниң хуралы болуп эрген. Чө-вүлелин кижигүнери 1959—1965 чылдар республиканың херекел кооперацияны хөжүмдеринин кон-троль чургайларын болгаш согу-галарын чутулаажык көргөш. Кооперация 1958 чылда баргаш саа-нылаанын планын күтүсөдөн Ростпотребсоюзтун баштар черинде А. И. Галкин дымнаган. Эрткен чыл-биле денгээр көдө чоңа болгаш колхозтарга элөөн хөй үлгүлүгү баз эш-чөм бараанын, тууду материалдарын, пестерин, индустерин, чигирин, селадарын, мебельди, номнары болгаш еске-дээ чүддөдүн саткан. Көдөде магази-нерин, столоваларын четкиң ескен болгаш чаартыган. Коопер-атив органның чымыл колхоз-тар-биле чаргаш керээлериң өзүгаар салыг бүтүрүлгөдөш туудушкуну улуу-биле хөжөң. Туудуларын херекел кооперацияларын хө-редекчилер ажилдап, колхозтарын күжү-биле чорудуп турар. 1958 чылда ыдыг арга-биле 500 хире магазиннери түткөн.

РСФСР-ниң херекел кооперации-ны көдө ажил-агыл продуктулары-нын ыдыг хөй хөдөрлеринин таж-

ы-биле белеткелдер болгаш садып амышкынар планын күтүсөдөн. Кооперативинин ажилын кон-трольдар талаа-биле улугу хөжү-мүнерин илтирээшкени бөдөн. Эрткен чылда дүжүлгө кооперацияга бот-лук чартык миллион улугу хөжү-мүнери киргенер.

Ийи болза-дээ кооперация ор-ганыздалынын ажилында улуг чет-пестер барын илтирээшкени болгаш санал бергенер демгелес. Чурт-талымыг ырак черлерде магазин-нер ам-дээ чедипс; бараанын чамдыкта херекелчилеринин негед-дөш барымдаалайын сөртүп тур-дар; херекелчилеринин чагыларын өзүгаар оларга бараанын чедипс бээр дөш кооператив организа-циялары көмөк демжесип турар. Ыланга инитинин чөмөдөшлөни организаастап турарында улуг чет-пестер бар. Столовалар, ресторач-нар болгаш кафе-лер аңаа, чөмө-нүкчилерин хандырынын кушту-разы кулу денелде турар.

Чөвүлелин хурамын башыла-ны контроль чургайларда ол чет-пестерин уутууларың болгаш чоңу-н салыг база амьдал ханды-рылааң улуу-биле өлжөдөрүнчө утканган хемчеглери айткан. (СЭД).

МАЙ 1-ГЕ ЧЕДПР ДООЗАР ДЭЭШ

ЧАДАНА. (Телефон-биле). Чөөн-Хемик районунуң көдө ажил-агылдын ажил-ипчилери чедип чыл планын баштайгы чымы — 1959 чылдың чазыга багай эсвэ белеткелдиг ужуражып турар. Бо хүнөөдө районун элөөн хөй кол-хозтары шым басырышкынын чорудуп турарлар. Районунуң «Хорум-Даг», Ленин аттыг, «Октябрь 30 чымы» колхозтары илтирээшкенин үлгүлгө чок чорудуп турар.

Чакы тарылганы кыска хуу-саа-да өртүрер дөш май мурунун соци-алисттик чарыжын хөвү ажилда-чыларың ортуңга калбарты-гудайында өгөлөчү саналы «Ок-тябрь 30 чымы» колхозтун хөвү бригадаларын кижигүнери үндүр-ген. Олар чакы тарылганы май

байырлазын таварыштыр доозар деп хүлээлгени боттарыга алган. Ученчычыларын саналың чоңо-кта чаа болуп эрткен районун партия совет актив болгаш колхозтарын хөвү бригадаларын кижигүнери ийи-биле дөткөш.

Ленин аттыг колхозтун тараа-жылары май мурунун социалист чарыжын калбартышсаң, чакы хөвү ажилдарыңа багай эсвэ көр-гүдөргө чедип ап турар. Бо хүн-өөдө чедир тараа культуларының инити шөлүңү чартык кезинде тарылга мурунун ажилдап кы-мышкынын чоруткан. Шым басы-рышкынында ажилдап турар ме-ханизаторлар Ламалаа, Байырт, Майна-оол олар хүнүн нормазын

130—150 хуу күтүсөдүн турар. Тараажыларын чурттап турар черин артыл баштар чери таа-рыштыр дедир тургускан. Сесеге-ле хөвү турлаанда бо чымын туткан улуг бажының бир өрөөлү кымы бузуп кылдыр дөш. Ыла көргү-зүг самбырамын, агитхууларын хөвү ажилдарынын баштайгы хү-нүдөн өгөлөш үндүрүп өгөлөш. Партия органның чымы хөвү турлаанда быжылган 8 агитатор-ларын 2 агитхуулууду үндүрүп, ту-сус кижилерин кылган ажилын хүнүн үндүрүп турар.

Частык чамдык хүнери соок кавыскааның болза-дээ, районун тараажылар хөвү ажилдарын таа-рымчалыг хүн бүртүн ажилдап, үзүктөл чок чорудуп турар.

ШКОЛАЧЫЛАРЫНЫ ДУЗАЗЫ

Бай-Тайга районунуң «Тингелге» колхозунда школаның өөреникчи-лери төрөөн колхозунуң ажил-агылын хөжүмдеринге боттарың салымшынын база кижигүнери турар. Чакы дымнагылааң хүн-нөрине школалар болгаш баш-кылар кукуруза шөлүңе өдөс сөртүрүңе илтирээшкенин көр-гөш. Баш хүнеринин ийиштинде олар 40 аажы тонна едети сөртөткөн.

Көдө ажил-агыл бүтүрүлгө-дөш улуг таныжар согулганы сал-ган, колхозтун отород ажилын шөфө алымы өөреникчилер ший-тирээп алган.

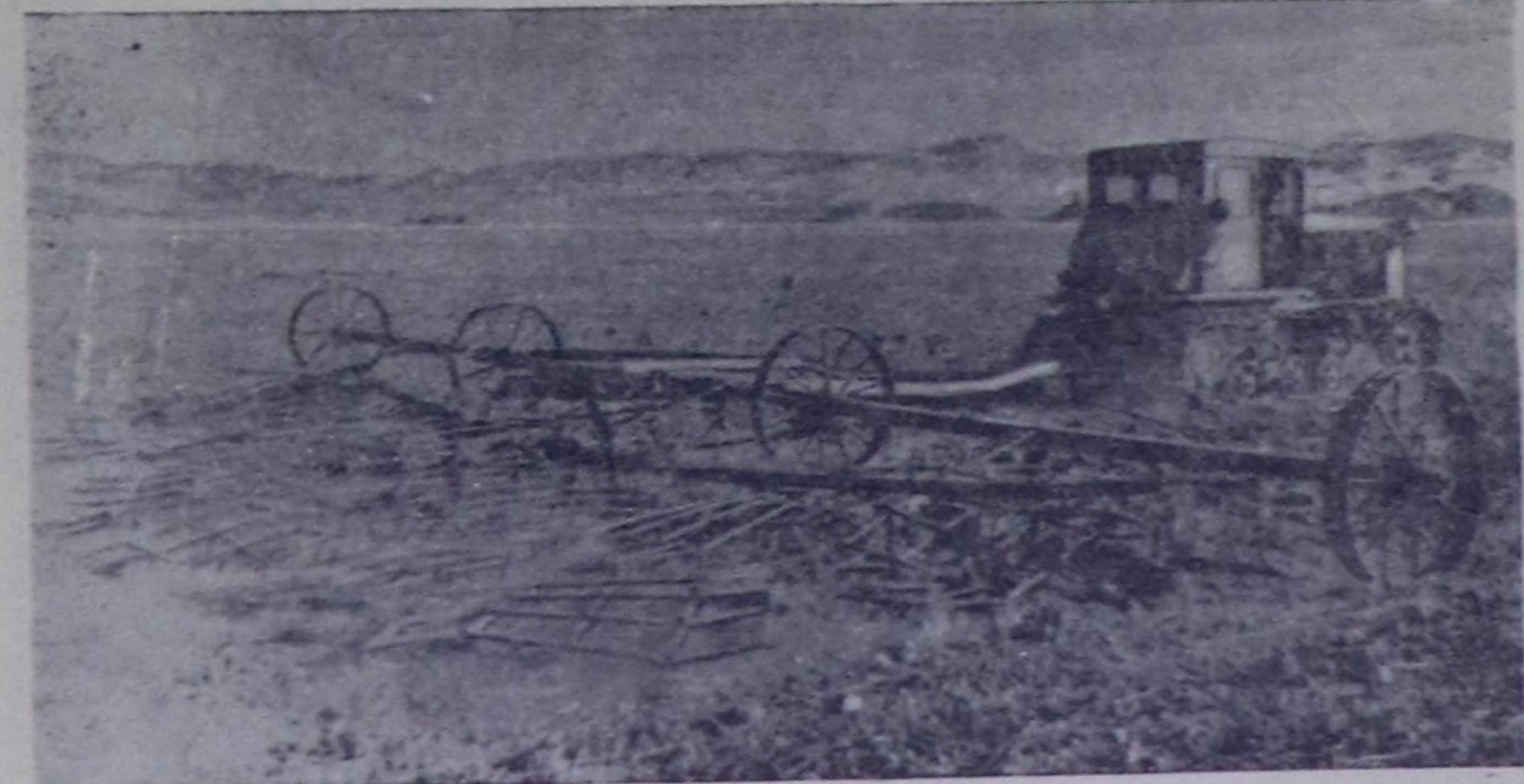
Байырлалга белек кылдыр (Улуг-Хем райондан)

Улуг-Хем районун ажилчылар П. Веринлов, П. Малых, чойнары май мурунун социалист чарыжын калбартышсаң, багай эсвэ баргүлгөдөш чедип ап турар.

Шаган-Арыгын райүлгүш комбинатын ажилчыларын бирги кварталын бүтүрүлгө онза-ла-аңаа инити продукция талаа-биле 127,3 хуу, барааның продукция талаа-биле 126 хуу күтүсөдөн. Тус-түс дөштөр талаа-биле алырга чамдык цех (мастеры эш Бордак) квартал планын 142 хуу күтүсөдөн, социалисттик чарыштын тингел-чине савадып турар.

Шаган-Арыгыл Кызылдың № 1 АТБ-ниң салбырының чолалчылары май мурунун социалист чары-жын улум калбартып турар. Чола-

Районун херекелчилер инити-лелин тус-тус магазиннерин аразында социалисттик чарыштын бирги кварталда түнөөдү чоңо-кта чаа үндүрер. Сады четкилеринин эрткен айларда чедипшкенин ажилдааң түнөөдөш райпо бараан саарылганың квартал планын 102,2 хуу күтүсөдөн. Эрткен чылда бирги кварталында бараан саарылганың планы чүт-кө 79 хуу күтүсөдөн турган.

Бай-Тайга районун «Найрал» колхозунуң ховула-рында тараа культулары тарып тарылга шөлдерин-де илтирээшкенин чоруп турар. Механизаторлар дөш тракторист Д. Доржу көргүдөш талаа-биле мурун-чы болуп турар. Боран хүнерин эрте чак ажил хүнүн чөткө ажилдаар арга берейн турар. Ыдыг болза-дээ дүжүлгөдөш тракторист Дондар Доржу бүдүн хүн-дөшкө бүтүрүлгөдөш ажилдап болур аргалыг ба-ш чурта ажил нормазын 200—250 хуу чедип турар. Чурукта: тракторист Дондар Доржунуң агрегатын ажилдап турар.

Фото С. Фокхостову.

Областың көдээ Советтеринин 1959 чылда социалисттик чарыжынын дугайында ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИН КҮҮСЕКЧИ КОМИТЕДИНИН ШИИТПИРИ

Көдээ ажил-агыйын улам ылай келгүдөр талазы-биле СЭКП-ниң ХХІ съездинин салган сорулгаларын чедикшиининг боттандырынынче колхозчуларын, совхозтарын, СТС болгаш МТС-терин ажалдак чыгарып, көдээ ажил-агыйын тускай эртемнилерин, ыдыктык бүгү интеллектуалдык болгаш албан-таажыларын ажалдакчы көдээ Советтеринин чутула сорулгалары болур.

Чуртка тараа бүдүрерин улам көүдөлдүр, мал ажылын сайдырадыр, оң продукттуулун бедилер, ажылчы чонун материал-куштутурут деңгээлин бүгү тала-биле экижидер, көдээ ажил-агыйын болгаш култура тургузушкунун хөгжүдөр хемчеглерге көдээ Советтеринин ролун бедилер сорулга-биле ажилчы чоннар депутаттарынын област Советинин күсүмунун шийитпирээни болза.

1. 1959 чылда ажил-агый, култура тургузушкунун талазы-биле салдырган сорулгаларын чедикшиининг күсүмунинг област Советтеринин социалисттик чарыжынын негелделерин бадылаар.

2. Кызыл хоорайнын, районнарнын болгаш көдээ Советтеринин күсүмунинг хуурадыр болза:

а) Советтер бүгү 1959 чылда кандай хуурадыр алганын тодартып айткыш, социалисттик чарыжынын негелделерин Советтеринин калбак актив киришкен сессияларында чутулажырын организастаар;

б) аразында чарышты көдээ Советтеринин социалисттик хуурадыр хуурадыр сорулга-биле көдээ Советтер талазы-биле чарыжынын түнелдин квартал санында ылып үндүрүп турар;

в) эки ажылдык Советтеринин, депутаттарынын болгаш доктаамал комиссияларын хуурадыр парлактага калбаа-биле чырыдып, Советтеринин сессияларында, ажылчы чоннарнын хуурадыр чутулажырын турар.

3. Социалисттик чарышка тилээни көдээ Советке тынсыр облустуконун бир шилчир Кызыл тутун хүндүлөк бижик болгаш акша шаңгалы-биле кады тургузар.

Бирги черин ээзден көдээ Советке шилчир Кызыл тутун тынсыр шаңгалы, 2500 рубль түнүгү акша шаңгалын, ийги чери ээзденгени —1500 рубльдин болгаш үшү чери ээзденгени—1000 рубльдин шаңгалын бер.

4. Чартык чылдын түнелдине социалисттик чарышка эки күтүгүлөрдү болгаш көдээ Советтеринин райуускомнар облустуконга: чылдын баштайгы чартыктын түнелдин 1959 чылдын июль 15-те, ийги чартык чылдын 1960 чылдын январь 20-де кириген турар. Районнарда көдээ Советтеринин социалисттик чарыжынын түнелдин райуускомун хуурадыр турар.

Башкы кижжи өөреникчилерин чүгө эртемге өөредир эвес, а оларын бүгү талазы-биле белеттирген кылдыр ажилдир. Бир эвес башкы бодун херекселерин ыштап чаап билбес болза, ага эге класстарын башкылары берге апар болбай.

Өөреникчилерге ыры өөредиле музыкалыг өөредиле болза, олар ону чингиле болгаш белеми-биле дүргөн өөренип алгаш, оларын сонургалы база угу болур. Ычангаш Кызылдын башкы учкашешинде келер уенин башкыларын белеткээрде бо талазы-биле угу кичээгенин салып турар. Ында сургуулар ыштап чүгүлүрү херекселерин бажы ажилында ажалдарын канчаар кылырын Саа музыкага билгилери чедип ап турар.

Учкышешин бүгү-ле курстарында музыка өөредилерин кичээлери бар. Сургуулар музыкага ойнаарына угу чүгүлдүт. Олар мандалына, баяна, пьанинога нота-биле ойнап өөренип турар. Багита М. Айдын, Очур-оол, Л. Амуртаа олар тергип ойнаар.

Чурукта: Мандалына ойнап башкы тергип 4-кү курсчу Зоя Аракчаа башкы И. Воробьев-биле музыка кичээленис.

Согу болгаш фотоу С. ТАНААНЫ.

Башкы кижжи өөреникчилерин чүгө эртемге өөредир эвес, а оларын бүгү талазы-биле белеттирген кылдыр ажилдир. Бир эвес башкы бодун херекселерин ыштап чаап билбес болза, ага эге класстарын башкылары берге апар болбай.

Өөреникчилерге ыры өөредиле музыкалыг өөредиле болза, олар ону чингиле болгаш белеми-биле дүргөн өөренип алгаш, оларын сонургалы база угу болур. Ычангаш Кызылдын башкы учкашешинде келер уенин башкыларын белеткээрде бо талазы-биле угу кичээгенин салып турар. Ында сургуулар ыштап чүгүлүрү херекселерин бажы ажилында ажалдарын канчаар кылырын Саа музыкага билгилери чедип ап турар.

Учкышешин бүгү-ле курстарында музыка өөредилерин кичээлери бар. Сургуулар музыкага ойнаарына угу чүгүлдүт. Олар мандалына, баяна, пьанинога нота-биле ойнап өөренип турар. Багита М. Айдын, Очур-оол, Л. Амуртаа олар тергип ойнаар.

Чурукта: Мандалына ойнап башкы тергип 4-кү курсчу Зоя Аракчаа башкы И. Воробьев-биле музыка кичээленис.

Согу болгаш фотоу С. ТАНААНЫ.

Чоннун хереглелдерин үлегерлик хандырап дээр

Бистин чуртувуса коммунист тургузушкунун калбартырын угу чаагай программанын хуура алган Совет Эппелинин Коммунист партиянын элчег чок төгүтүт ХХІ съездинин шийитилерин амыдыралга боттандырышаан, Кызыл хоорайнын улетпур комбинаттын организастан тургускан. Оң кол сорулга болза, чонун амыдырал хереглелдерин хандырап болур. Комбинаттын составына эр болгаш херектен улетпур хептерин дараар ателье, демір аймадан кылган чүдөдери септээр мастерская, шак, деңиз, сапык септээр мастерскаялар кирип турар.

«Чонун амыдырал хандырап амыдырал талазы-биле хемчеглер дугайында» СЭКП ТБ-нын болгаш ССР-нин Министрлер Чувалынын доктаамал хуурадыр улетпур комбинаттын ажылчыларын, мастери ийи-биле дегип уткувшаан, ам амыдыралга боттандырып турар. Хеп аймаан бычар болгаш дараар мастери 8 кижини нежон, комбинатта хептерин даараларын өртөөн апрель 1-ден эгелеш 20 хуу чигеткен, чонун эжелген хептерин дүргөн септээр берип, өр улетпур хепин дараар ателье организастаан. Сапык болгаш өске-даа кийтерин септээр мастеринын санын көүдөлдөтөп, кийти дүргөн септээр талазы-биле мастеринын колхоз рыногунда ажиткан.

Ийи аймаан септээр мастери амыдырал хандырап амыдырал талазы-биле хемчеглер дугайында» СЭКП ТБ-нын болгаш ССР-нин Министрлер Чувалынын доктаамал хуурадыр улетпур комбинаттын ажылчыларын, мастери ийи-биле дегип уткувшаан, ам амыдыралга боттандырып турар. Хеп аймаан бычар болгаш дараар мастери 8 кижини нежон, комбинатта хептерин даараларын өртөөн апрель 1-ден эгелеш 20 хуу чигеткен, чонун эжелген хептерин дүргөн септээр берип, өр улетпур хепин дараар ателье организастаан. Сапык болгаш өске-даа кийтерин септээр мастеринын санын көүдөлдөтөп, кийти дүргөн септээр талазы-биле мастеринын колхоз рыногунда ажиткан.

Ийи аймаан септээр мастери амыдырал хандырап амыдырал талазы-биле хемчеглер дугайында» СЭКП ТБ-нын болгаш ССР-нин Министрлер Чувалынын доктаамал хуурадыр улетпур комбинаттын ажылчыларын, мастери ийи-биле дегип уткувшаан, ам амыдыралга боттандырып турар. Хеп аймаан бычар болгаш дараар мастери 8 кижини нежон, комбинатта хептерин даараларын өртөөн апрель 1-ден эгелеш 20 хуу чигеткен, чонун эжелген хептерин дүргөн септээр берип, өр улетпур хепин дараар ателье организастаан. Сапык болгаш өске-даа кийтерин септээр мастеринын санын көүдөлдөтөп, кийти дүргөн септээр талазы-биле мастеринын колхоз рыногунда ажиткан.

Ийи аймаан септээр мастери амыдырал хандырап амыдырал талазы-биле хемчеглер дугайында» СЭКП ТБ-нын болгаш ССР-нин Министрлер Чувалынын доктаамал хуурадыр улетпур комбинаттын ажылчыларын, мастери ийи-биле дегип уткувшаан, ам амыдыралга боттандырып турар. Хеп аймаан бычар болгаш дараар мастери 8 кижини нежон, комбинатта хептерин даараларын өртөөн апрель 1-ден эгелеш 20 хуу чигеткен, чонун эжелген хептерин дүргөн септээр берип, өр улетпур хепин дараар ателье организастаан. Сапык болгаш өске-даа кийтерин септээр мастеринын санын көүдөлдөтөп, кийти дүргөн септээр талазы-биле мастеринын колхоз рыногунда ажиткан.

Областың көдээ Советтеринин 1959 чылда социалисттик чарыжынын негелделери

Бодунун депутаттарына, доктаамал комиссияларына болгаш калбак активке даянып тургаш, моон алаанда негелделерин күсүмунинг эң эки күтүгүлөрдү болгаш көдээ Советтеринин област социалисттик чарыжына тилекти деп санаар:

1. КӨДӨЗ АЖЫЛ-АГЫЙ АЖЫЛДАРЫ

Көдээ ажил-агыйнын бүгү амыдыралын шийитпир хөгжүдөр талазы-биле СЭКП-ниң ХХІ съездинин салган сорулгаларын амыдыралга чедикшиининг боттандырынын, областтын көдээ ажил-агыйнын мурнакчыларын хуурадыр алган хуурадырларын колхозтар, совхозтар талазы-биле күсүмунинг хандырап организастаар болгаш миндай сорулгаларын чедип алган турар:

Мал ажылынын талазы-биле

1. Нитинин мыйыстыг бола малын 15 хуу, оң шийинде инектерин —17 хуу, хойну —20 хуу, хаванын —30 хуу эстүр.

2. Колхозтарга болгаш совхозтарга эң бүдүрерин 1,6 катап, сүтү болгаш дүктү 1,3 катап көүдөлдүр.

3. Эң-сүт угузылмышында инек бүдүрүдөн колхозтар 1200 кг, совхозтар 2000 кг чедип сүтү саап алыр. «Эгелес», «Өкө» болгаш «УТКА»-ны 25 чымы совхозтар бир инектен-не 2200 килограммдан эвеш эвес сүтү саап алыр.

4. Хой бүдүрүдөн ортумаа-биле колхозтар 2 кг, совхозтар 3 кг дүктү кыргыш алыр.

5. Төрүтү 100 баш мал бүдүрүдөн колхозтар 85 башкаларын, 100 хураганнарын, 75 кулуннарын болгаш төрүтү кол хаван бүдүрүдөн 16 хаван оолдарын, совхозтар 90 башкаларын, 100 хураганнарын, 75 кулуннарын болгаш төрүтү кол хаван бүдүрүдөн 18 хаван оолдарын эстүрүп алырын хандырап.

6. Ажаадынын, чегерилерин экижидип тургаш, төртүтүн чаш малды бүрүн доруутуру эстүрерин, тарып боозадыр хемчегин ажитлап тургаш, төртүтү малдарын кыныраар чоруун ууткаарын чедип алыр.

7. Мыйыстыг бола малды одаладып септиргенден ховута ортумаа дүктү-демин 1010 граммдан, а септири амыраан хаванын 500 граммдан куу эвес нежежирин чедип алыр.

8. Колхоз болгаш совхоз бүдүрүдө бора-тоолар фермаларын тургузарын организастаар.

9. Күш эстүрүп азыраарын, олу септирлп, эң белеткелгине кириптерин организастаар.

Чер ажылынын талазы-биле

1. Тарылга шөвүн 20 хуууу куу эвес калбартып болгаш чиге-тарааны тарыларын көүдөлдүр.

2. Эрте чажар тараа култураларын тарылгага үлгелерик белеткенер болгаш ону организастыг, 6—8 аяк хуурунде бедик агрохемчеглик деңгеле эрттирер.

3. Суггарадык чедикши хынамчыл белеткээр болгаш суггарадык шөдөдөр ийи катап суггарадык хандырап. Шөдөдө хемчеглик септүрүтү планын күсүмунинг.

4. Кызыл-тас, чиге-тараа болгаш өске-даа култураларын хана-карактал болгаш кызыл олурулга ар-га-биле чазарын, эки сортуу болгаш райончуткан үреништер-биле хандырап организастаар.

5. Тарылгага ажаадынын экижидип тургаш, гектар бүдүрүдөн тараа култураларын 17 центнерден, а картофель болгаш нотааларын

дугайында хойлуну күсүмунинг болгаш аныктарын кезекши школага хейти-биле кирип. Өөреникчилерин куш-ажылга кичиридерин эң организастаар талазы-биле школаларга мастери калгаш тургузарына дуузалар.

3. Клубтарын, номчулга бажыч-нарын, библиотекаларын, кызыл буудуларын, лекторлар каттыжышкынын эң ажылдарын чедип алыр. Чурттажылыг черлерге, фермаларга, ыраккы оларларда мал чыныгарга кино үндүргөдөн организастаар. Култура-чырымшкык албан черлеринин бүгү ажил-чөүлөдүзүн мал болгаш чер ажылын шийитпир хөгжүдөр, өртемни болгаш көдээ ажил-агыйнын чедикшиининг калбартып сорулгага чыгырт тургузар. Ол албан черлеринин кышка чогуур өйдө үлгелерик белеткелни организастаар.

4. Күш-култура болгаш спорт, санитар-чырымшкыктын ажылын, чонун өмнөгө хандырылганын экижидер. Ясаларын, уугулар сактарын калбартып, оң ажалында хей-нитининг салгы салымшкынын дымдар.

5. Көдөге салгынын ажылын экижидер, совет салгынын чүрүмун салгып, културалыг хандырылганын бедилер талазы-биле хей-нитининг доктаамал контролун тургузар.

6. Чурттажылыг черлеринин чаагайжылдыгынын дугайында угу кичээгенин салып. Колхозчуларын, ажилчыларын, башкыларын, көдээ ажил-агыйнын тускай эртемнилеринин чурттагы бажыч-нарын септөөдөн экижидер, чаа туулдарын улам калбартып. Школаларын, эжелгелерин, клубтарын болгаш чурттагы бажыч-нарын доктаамал нотаанчылар, оруттар, өвүгүтүлөр болгаш нитининг култураларын септээр ажилга чонун күжүн калбак кириштирер.

7. Чурттажылыг көдө черлерге өртөө хуу хемчеглерин эки хандырап, өрттү бодуурамын дружиналарын организастаар.

IV. ОРГАНИЗАС-МАССАЛЫГ ХЕМЧЕГЛЕР

1. Көдө Советтер дугайында дүрүмү үндөүшөм, көдө Советтеринин ажылын экижидерин чедип алыр. Чонун амыдырал-чурттажылыг экижидер, ажил-агый болгаш култура тургузушкунун айткыштарын шийитпир хемчеглик ажилды тургузарын көртүскөн бүгү-ле организастыг арга-хемчеглерин калбаа-биле билдирип ажитлап чорулар.

2. Советтеринин практиктиг ажилында бүгү депутаттарын илел-кейлиг киришкелгине хандырап, оларга сонгукчулар-биле доктаамал хандырап тургузарын дуузалар, боттарынын база көдө Советтеринин ажылын дугайында өчтөтөдөн сонгукчулар мурунга үргүчү чоруларын чуртучулар.

3. Советтеринин доктаамал комиссияларын бот-идеялыг ажилын дегип болгаш ага масса активтик киришкелгине хандырап. Ол бүгү хемчеглер болза, Советтеринин ажил-чөүлөдүзүн экижидеринге ийи болур.

4. Күрүнө эрге-чагырганын доктаамал организастаар үндүргөн шийитпирин болгаш Совет хойлударын амыдыралга хажык чок боттандырап. Партия болгаш чаагылык директааларын амыдыралга чедикшиининг күсүмунинг, социалисттик хойлударын шыгым сагылыр, хаматаларын эрелерин камгалаарын болгаш хей-нитининг корун-чурун тударын хандырап.

ЧАЗАГЛАРЖЕ КӨЖҮП ТУРАП

Бо чылдын март 20-ден сонгаар Чаа-Хал районунуң девискеринге чыгып хуувер болтулаан. Баштай дугайы бедилер караар берген тургулаан, улаанаан мээс, хуувер талаарга хем-данаар, чаш көктөр үнү эгелеш. Ам кургаг дугайында, ойларда, шаттарда кыштарда хер-лаа, суг-лаа чок. Ычангаш «Найрал» колхозун Ортоа-Хем, Куйлуг-Хем, Шаңчы, Садык-Халдарда кыштагына кыштан малчыларын апрель 1-ден эгелеш олар-суггарадык чазаларын чөкүп киришкен. Ам бүгү колаан баш малдарын, чаагайжылдыгын, лекторлар каттыжышкынын эң ажылдарын чедип алыр. Чурттажылыг черлерге, фермаларга, ыраккы оларларда мал чыныгарга кино үндүргөдөн организастаар. Култура-чырымшкык албан черлеринин бүгү ажил-чөүлөдүзүн мал болгаш чер ажылын шийитпир хөгжүдөр, өртемни болгаш көдээ ажил-агыйнын чедикшиининг калбартып сорулгага чыгырт тургузар. Ол албан черлеринин кышка чогуур өйдө үлгелерик белеткелни организастаар.

4. Күш-култура болгаш спорт, санитар-чырымшкыктын ажылын, чонун өмнөгө хандырылганын экижидер. Ясаларын, уугулар сактарын калбартып, оң ажалында хей-нитининг салгы салымшкынын дымдар.

5. Көдөге салгынын ажылын экижидер, совет салгынын чүрүмун салгып, културалыг хандырылганын бедилер талазы-биле хей-нитининг доктаамал контролун тургузар.

6. Чурттажылыг черлеринин чаагайжылдыгынын дугайында угу кичээгенин салып. Колхозчуларын, ажилчыларын, башкыларын, көдээ ажил-агыйнын тускай эртемнилеринин чурттагы бажыч-нарын септөөдөн экижидер, чаа туулдарын улам калбартып. Школаларын, эжелгелерин, клубтарын болгаш чурттагы бажыч-нарын доктаамал нотаанчылар, оруттар, өвүгүтүлөр болгаш нитининг култураларын септээр ажилга чонун күжүн калбак кириштирер.

7. Чурттажылыг көдө черлерге өртөө хуу хемчеглерин эки хандырап, өрттү бодуурамын дружиналарын организастаар.

Хойжу Балган төрөөн 204 хой.

Дарган Иван Васильевич

Бий-Хем районунуң «Искра» колхозунуң дарганы Иван Васильевич Федорченко бодунун артелине 17, а нитининг 25 чылда даргачан ажилда келген. Ур чылдарын дүргүдө көдө ажил-агыйнын чедикшиининг, машиналарын, эжелгелерин оң чегени септөөдөн дээр, даргандарына чус чыгып кичилерин өөртөөн.

Оң сөлүгү өөреникчилери П. Яков, А. Куприянов олар оң-биле

Т. АРАНДОЛ.

Чаа-Хал районунуң көдө ажил-агый инспекциянын зоотехниги.

Култура амыдыралдын чаа черлери

Бай-Тайга районунуң Сталин атыг колхозунуң чаш уругу херекчери эртен ажил-агый чаагынын эң чок болганын угурунда колхоз бодуурадыгине чеге ажилдайын турган. Ычангаш ам ол хемчегле таарымчалыг байдалды тургузар сорулга-биле артелине эки туулу болгаш септөөдөн чоруп турар. Ам удавас 50 ажил бичи

Т. АРАНДОЛ.

Чаа-Хал районунуң көдө ажил-агый инспекциянын зоотехниги.

ТӨРӨӨН ХООРАЙЫВЫСТЫН ЧААГАЙЖЫДЫЛГАЗЫНГА

Ажилчы чоннарнын чаагай байдалын дугайында салгы салымшкынын бистин Коммунист партиянын болгаш Совет чаагайжылдыгынын чун бүгү кичээгенин дүргөдөн тургузар. Хоорайларын, суггарадык чаагайжылдыгын база нотаанчылар хемчеглерге күрүмунинг баш буруда чырылган турар хей түнүгү акша-хөргөң болза, партия болгаш чаагайжылдыгын экижидер дугайында соокал чок салгы салымшкынын тодартып илел-кейлиг болур.

Бистин областың төвү. Кызыл хоорайнын чаагайжылдыгына база нотаанчыларын чүгө 1958 чылда бешин 4 миллион ажил рубльди чырылган. Совет эрге-чагырганын чылдарында анык Кызыл хоорай дугайында сайлаар. Хоорайда Ленин, Кочетов, Интернационалы, Октябрьская болгаш Чүдүм култураларын сөлүгү чылдарда эл ажалыраан. Чаагайжылдыг асылтылаа култураларын, тротуларын, угу, биче мыштарын тарып өлүктөн сесерилеринин, шөдөдөр саны хоорайда чыл келген турар улам өтүп турар.

Хоорайнын Кызыл партиянын, Шетининг културалары чокка чедир де эленин, доурантыг, даштыг болуп чыткан. Ол култураларын асылтылаа, мында чаагайжылдыгын чуртуктарын чаап кызыл талазы-биле угу ажилдарын өртөөн чылын боттандырган. Ыш тарыл

Барын-Хемчик районунуң «Большая» колхозунуң саанчы комиссору Сая Селик саанчылар ортузунга калбарган социалист чарыштын мурунку олурунда чоруп турар. Эртен чылын оң саанчы өөрү бир инек бүдүрүдөн 300 литр сүтү немей салган. Чурукта: Сая Селик. Фото Г. Сиротинин.

С. КҮНЗҮН.

ТӨРӨӨН ХООРАЙЫВЫСТЫН ЧААГАЙЖЫДЫЛГАЗЫНГА

Ажилчы чоннарнын чаагай байдалын дугайында салгы салымшкынын бистин Коммунист партиянын болгаш Совет чаагайжылдыгынын чун бүгү кичээгенин дүргөдөн тургузар. Хоорайларын, суггарадык чаагайжылдыгын база нотаанчылар хемчеглерге күрүмунинг баш буруда чырылган турар хей түнүгү акша-хөргөң болза, партия болгаш чаагайжылдыгын экижидер дугайында соокал чок салгы салымшкынын тодартып илел-кейлиг болур.

Бистин областың төвү. Кызыл хоорайнын чаагайжылдыгына база нотаанчыларын чүгө 1958 чылда бешин 4 миллион ажил рубльди чырылган. Совет эрге-чагырганын чылдарында анык Кызыл хоорай дугайында сайлаар. Хоорайда Ленин, Кочетов, Интернационалы, Октябрьская болгаш Чүдүм култураларын сөлүгү чылдарда эл ажалыраан. Чаагайжылдыг асылтылаа култураларын, тротуларын, угу, биче мыштарын тарып өлүктөн сесерилеринин, шөдөдөр саны хоорайда чыл келген турар улам өтүп турар.

Хоорайнын Кызыл партиянын, Шетининг културалары чокка чедир де эленин, доурантыг, даштыг болуп чыткан. Ол култураларын асылтылаа, мында чаагайжылдыгын чуртуктарын чаап кызыл талазы-биле угу ажилдарын өртөөн чылын боттандырган. Ыш тарыл

Кызыл хоорайнын чаагайжылдыгына база нотаанчыларын чүгө 1958 чылда бешин 4 миллион ажил рубльди чырылган. Совет эрге-чагырганын чылдарында анык Кызыл хоорай дугайында сайлаар. Хоорайда Ленин, Кочетов, Интернационалы, Октябрьская болгаш Чүдүм култураларын сөлүгү чылдарда эл ажалыраан. Чаагайжылдыг асылтылаа култураларын, тротуларын, угу, биче мыштарын тарып өлүктөн сесерилеринин, шөдөдөр саны хоорайда чыл келген турар улам өтүп турар.

Н. ИШУИН.

Кызыл хоорайын културалыг хемчеглик.

